

Velká odvěká Hů-Ďaa

Oto Pešer

(Příběh schizofrenní lidskosti a proč bychom všichni měli po kapsách nosit tyčinky)

1. Zelí a Koruna

V rušném městě Blunderfax, kde se ulice prohýbaly pod tíhou odložených filozofických hříček a veřejné lavičky recitovaly nevyžádanou poezii, zachvátila v období vydatného sucha obyvatelé panika před nadcházejícím Velkým existenciálním pečením. Tento každoroční svátek, z poloviny kulinářská soutěž, z poloviny metafyzická debata, byl řízen Velkým arbitrem arbitrárních pravidel, kterýžto vše posuzoval od křupavosti kůrky až po to, zda – *těstíčko dokáže vyjádřit bezvýhodnost lidské touhy po transcendentnu*.

V tom roce se nadto soutěž odehrávala pod obzvlášť intenzivním tlakem, neboť hlavní cenou se stala koruna nekonečného džamblu, což byl mystický artefakt, který svému nositeli poskytoval právo vyhlásit na fiskální rok jednu univerzální pravdu, stejně nezpochybnitelnou jako pondělní kocovina.

„Letos musím zvítězit já!“ zakřičela madam Fisilis von Spluč, úřadující šampionka, postarší žena, jejíž citronový koláč se špetkou pepře kdysi způsobil nepatrnou revoluci v království mírných obav. „Musím vyhrát, jinak město upadne do anarchie!“

„ANARCHIE JE UŽ V PODSTATĚ TEĎ!“ zařval prodavač zelí jménem Terrence, jehož hlas byl tak drsný, že by s ním mohl strouhat sýr. Už léta tento muž s visáží proroka a zápachem polní kuchyně postával na rohu ulice, kde prodával zelí.

Terrence byl nedílnou součástí města, něco mezi městským bláznem a radním pro zemědělství. Jeho zelí nikdy nikdo nekupoval, a přesto se zdálo, že ho nikdy neubývá. Proč? Možná proto, že to nikdy nikoho nezajímalo.

V Blunderfaxu se zelí stalo alfou i omegou veřejného diskurzu. Házelo se po politicích, bylo symbolem stability (i když jen na půl dne), a někdy dokonce sloužilo jako částečná metafora pro manželskou věrnost. Terrence si svou pozici filozofa města vybojoval především tím, že nikdo jiný nedokázal křičet ZELÍ tak hlasitě, aniž by přitom shodil pět kusů na zem.

A tak město stálo na hraně šílenství – což znamená, že se odchýlilo o dalších pár stupňů od svého obvyklého chaosu.

2. Konkurz osudu

Nedaleko od centra Blunderfaxu, v impozantní, ač rozpadající se Opeře bloudících not, tou dobou probíhaly konkurzy na Operu všeho, opus tak ambiciózní, že sliboval obsáhnout celou lidskou existenci v třech dějstvích, jednom baletu a finále na kazoo.

„Další!“ vykřikl režisér, prelát, monsignor Cambert Fuffle, muž s monoklem, který si prohlížel svět, jako by ho chtěl zažalovat za urážku na cti.

Na jeviště vstoupila nervózní mladá žena. Jmenovala se Margret Pejrtová a byla si jistá, že se narodila pro něco velikého. Jen si zatím nebyla jistá, jak velké by to mělo být.

„Vaše jméno!“ štěkl po ní Cambert.

„Margret Pejrtová,“ pípla. „Zazpívám baladu o zapomenutém vesmíru.“

Margret ihned spustila. Zpívala hlasem, který zněl jako paprsek slunce zachycený v praskajícím ledu. Byla to směs melancholie zapomenutých narozenin a radosti z nalezení ztracených ponožek. Margretina píseň byla tak procítěná, že v prvních řadách začaly divákům padat brýle, aniž by si toho všimli. Ale ve chvíli, kdy přešla do refrénu, se nad ní začal kymáčet obří lustr.

„FANTOM OPERY JE ZPÁTKY!“ vykřikl kdosi z publika.

„To je nesmysl,“ zamumlal Cambert. „Pravděpodobně jen údržbář s poetickými sklony.“

V tu chvíli se lustr utrhł – ale místo aby spadl na zem, tak se ve vzduchu proměnil v obrovskou třpytivou labuť, která zamávala křídly a zakrákala cosi, co mohlo být buďto proroctvím, nebo každodenním klepem, načež se zhroutila v hromádku existenčně zmateného skla.

Margret stála jako přimrazená, jednu ruku na srdci, druhou v kapse, svírajíc si svou maličkou cibuli, kterou si schovávala pro štěstí. Ještě to nevěděla, ale její výkon – a její nepochopitelná cibule – uvedly do pohybu události, které změnily samotnou podstatu reality.

2.5. Časová předehra

Na opačném konci země mezitím posedával na hradbách muž, který si říkal Viktor Časopust'. Ostatním lidem tvrdil, že dokáže komunikovat s časem. To by možná nebylo tak zvláštní, kdyby čas zrovna neseděl vedle něj a nemazal si na chleba arašídové máslo.

„Viktore, měl bys vědět, že čas nemá smysl,“ řekl čas, zatímco kousal do chleba.

„To vím, ale to neznamená, že s ním nemůžu smlouvat!“ odsekl Viktor. „Teď poslouchej. Musíš uklidnit ten chaos ve světě, jinak přijdeš o celý rok dějin!“

Čas pokrčil rameny. „Nikdy jsem neměl moc rád srpen.“

Ve stejné chvíli v jedné opuštěné části Blunderfaxu tři mnichové ve zvířecích kostýmech debatovali o proroctví.

„Měli bychom už vyrazit?“ ptal se první.

„Počkej, až skončí druhé dějství,“ odpověděl druhý.

„Ale co když do toho cibule nezasáhne?“ zamumlal třetí.

„Cibule vždy zasáhne.“

A svět se dál točil – aspoň zatím.

3. Schizofrenický sprint

Dalšího rána se Blunderfax probudil pod nebem, které připomínalo tartanovou deku.

Meteorologové kroutili hlavami, zatímco básníci psali ságy na téma „Pán Pléd“.

Margret se probudila do chaosu. Od toho okamžiku, kdy otevřela dveře od svého bytu, byla pronásledována mnichy ve zvířecích kostýmech. Ti k ní po vleklé honičce přistoupili, poklekli a s vážností řekli: „Jsi vyvolená.“

„Já?“ zeptala se zmateně.

„Ano. Tvůj čas je tady. A ta cibule... je klíčem.“

„K čemu?“

„To ještě přesně nevíme. Možná ke dveřím. Možná ke kosmu. Ještě na tom pracujeme. Ale musíme teď jednat rychle.“

A tak byla Margret vtažena do výpravy, která zahrnovala:

- Přejechou pouště času, kde derviši zpívali písně, jež se vracely zpět do ticha
- Loď s piráty, kteří místo zbraní používali slova jako *ontologický paradox*, psali básně a nenáviděli koření, zejména to nové
- Knihovnu, kde moudrost byla dostupná pouze těm, kteří nosili černé vysoké ponožky

4. Nejvyšší pravda

Konečně Margret dorazila až na Velké existenciální pečení právě ve chvíli, kdy madam Fisilis odhalovala své mistrovské dílo, jedlou miniaturu vesmíru, dort tak dokonalý, že i letmý pohled na něj mohl tomu největšímu optimistovi způsobit existenciální krizi.

„POČKEJTE!“ vykřikla Marigold a zdvihla cibuli nad hlavu. „Mám pro vás odpověď!“

Celý dav ztichl. I zelí se jevilo, jako by tajilo dech.

„Život,“ pronesla Margret, „je jako cibule. Občas smrdí, rozpláče vás, ale když ji orestujete s máslem a posypete solí, není to tak hrozné.“

Dav vybuchl v nadšení. Velký arbitr s pláštěm z peří sta ptáků nečekal ani chvíli a nasadil korunu nekonečného džamblu na hlavu Margret. Zelí se okamžitě vyprodalo. A svět na chvíli zaváhal, jen aby vzápětí s úsměvem pokračoval ve svém věčném spěchu dál.

Epilog

Margretina máslová pravda o cibuli se stala základem nové éry. Lidé začali nosit cibuli v kapsách a království začala měřit svůj úspěch v tom, kolik másla a soli mají na skladě.

Někde, ve vesmíru, labuť znovu zamávala křídly a zašeptala: „Pokračujeme.“

A lidstvo pokračovalo – schizofrenní, bláznivé, absurdní, krásné.